

Tale til Oliver Stilling

Dan Turèll Medaljen, 19. marts 2019

Åbenhed, medmenneskelighed, humor, skarphed – det er de fire lygter, Oliver Stilling har tændt i mørket. Han er journalist, uddannet som sådan, praktiserende som sådan, men han er, hvad vi kunne kalde 'journalist med udvidede beføjelser', fordi han har en kunstners hjerte, der banker ikke blot for sagen eller for andre menneskers eller en helheds vel, men også for tekstens glød, dens indre liv, dens egenart – det, der skiller den ud fra resten af bladet, så at sige, eller hvilket medie det nu er.

Som journalist er det vigtigt, at læseren har en fornemmelse af, at nu er det verden, det handler om, og ikke journalisten; omvendt vil man også gerne forkæles med et personligt sprog og en viden om, hvem der befinder sig i den anden ende af kommunikationen. Det er en balance og i allerhøjeste grad en balance, der er defineret af emnet for det skrevne. I Dan Turèlls tilfælde er det klart, dér hældede det kraftigt i retning af Dan Turèll, men også han var opmærksom på balancen og brugte en stor del af sin tid – og sin flid – på at formidle.

Oliver Stilling har ligeledes en klar følelse for balancen. Han kan gå langt i retning af det originale for at tilfredsstille trangen til underholdning (på et højt plan, forstås), men han ved præcis, hvornår der skal holdes igen, og hvordan han på samme tid kan levere varen og ikke skubbe det sandhedssøgende element for langt i baggrunden. Uden denne kunst, ingen journalistik, så det er heldigt, at han mestrer den. For vi skal ikke glemme, hvad vi er her for, når vi skriver. Vi er her for at skrive sandt og godt.

Dagens medaljemodtager har skrevet i vidt forskellige medier og haft meget forskellige roller i medielandskabet, han har redigeret og været idémand og vel en slags researcher af stof, han har skrevet helt tæt nede ved formuleringen, og han har været sig selv og sin personlighed tro, ligegyldigt hvilken udgave af Oliver Stilling der var tale om. Han er genkendelig, og det er i sig selv en kunst. Den kræver, at der er en markering, et penselstrøg, en åbenhed ind til noget indre og ikke blot noget ydre, som man tror, at man genkender.

Hos Oliver Stilling er humoren ofte en lille smule kompliceret. Det er ligesom et ansigt, hvor man ser et lille ansigtstræk. Man ved godt, at humoren er der, men man behøver ikke at minde sig selv om det eller gøre sig til talsmand for den. Den er underliggende og altid til stede, men ikke på nogen måde distraherende for budskabet. Der er også en humor i livsindsigt. William Heinesen nævnte engang Brorsons "Her vil ties, her vil vies" som et eksempel på humor. Det er dér, vi er henne, hvad angår humordefinition. Der er tale om en varme, en temperatur.

Men humoren ligger også i selve valget af livsopgave, og inden for opgaven valget af 'objekt' for beskæftigelsen, med skarphed at se, hvad er nu det vigtige, hvad er det nu vigtigt at beskæftige sig med og forstå og formidle og løfte op i en medmenneskelig exceptionalitet – det ord findes måske ikke, men så findes det nu, tilegnet Oliver Stilling. En ting, der i alle tilfælde er sikker, er, at han står inde for sine valg, det er ingen tilfældighed, der råder, men en forbindelse fra integriteten til de daglige rutiner, som er bemærkelsesværdig.

Et særligt felt, Oliver Stilling har opdyrket til en overraskende nyhed, er interviewet. Man skulle tro, at alle former for interview var afprøvet, og alle mennesker, mere eller mindre, interviewet. Men nej, Oliver Stilling kom ind på scenen med en tilsyneladende uskyld og en sikkerhed i opfattelsen af, hvem det lige nu var nødvendigt at interviewe – på en måde, der gjorde det interessant ikke blot for de fans af de interviewede, der måtte være, men for alle, der var bare en lille smule nysgerrige på verden og dens fænomener.

Jeg vil nævne to tilfælde fra nyere tid. Det ene var med to af mine idoler, kæresteparret Khaterah Parwani og Daud Aron Ahmed. Nu kan man måske sige: Nåh, ja, når du er så vild med hovedpersonerne, så er det nok årsagen til din begejstring. Det vil jeg gerne indrømme, det hjælper, når man er forhåndsendageret, men nej, det er ikke forklaringen. Interviewet var overordentlig vedholdende, tæt, tankefuldt, nærmest ustoppeligt. Oliver Stilling gav sig virkelig god tid, og vi, der læste med, bad sådan set bare om, at det ikke ville høre op.

Hvorfor var det en god idé? Fordi interviewet handlede om hele menneskelivet og om de vanskeligheder, de to forelskede elskende havde, ikke mindst – og bl.a. – fordi de havde forskellige rødder i deres danske virkelighed, afghanske og pakistanske. Det medførte – og medfører, de er stadig kæresten – en slags konstant febertilstand, men det smukke, det vidunderlige og solbeskinnede var (og er), at kærligheden overvandt (og -vinder) den største forhindring og for den sags skyld den mindste, dagligdagsproblemet, som alle kender.

Ved at formidle to så stærke rollemodeller i et sårbart (og udskældt) miljø giver intervieweren mere end bare et interview, han bidrager til samfundsopbygningen på en positiv måde, der involverer såvel tanke som følelser. Gentagne gange har Oliver Stilling været til stede som politisk – ikke partipolitisk – ikke teoretisk – men praktisk politisk oplysningsmand. Også i øvrigt vedrørende børnene på Sjælsmark. Man kan diskutere, om denne form for journalistik er ideologisk, jeg vil sige ja, det er den, den er et udtryk for den sunde fornufts og empatiens ideologi.

Det andet interview, jeg tænker på, kunne godt fortjene en fornyet opmærksomhed – og en mindeplade i poesiens højborg, dvs. et sted i det forsvindende, kommende og lyttende. Det er et interview med digteren Lea Marie Løppenthin, ikke bare et enkelt lille møde, men flere fortsættelser i rap, en sand føljeton. Jeg holder meget af det interview, og jeg holder meget af, at

Oliver Stilling er så interesseret i at finde ud af, hvad søren der foregår i sådan en digters verden. Han er fascineret, ja han siger ligefrem, at han synes, titlen på hendes debut er god.

Og det er den sandelig også! *nervernes adresse* hedder den. Bogen er en af de bedste debuter i mange år i Danmark. Det er virkelig godt set af Oliver Stilling, at her skulle der interviewes, her skulle noget undersøges, men samtidig har man også indtryk af, at der opstår et venskab, et venskab, man som læser og lytter deler. Man kommer meget tæt på, men ikke for tæt på, lige præcis så tæt, at man kender Lea Marie Løppenthin og for den sags skyld Oliver Stilling, efter at man har ladet sig opsluge af det poetiske univers, der præsenteres.

Interviewet blev multimedialt, sendt i Radio24syv og bragt på Føljeton. Jeg har ikke undersøgt, om det i detaljen er det samme interview, eller om det er redigeret efter medie, det er sådan set også ligegyldigt, jeg husker det som kommende fra flere kanaler, som noget, der trængte sig på med sin virkelighed og ja, som om livet levede sit liv her og nu – det gør det naturligvis hele tiden, men det er ikke altid, man opfatter det. Her levede det intenst og med direkte adgang til dit eget liv, via dine sanser og tanker, jeg vil sige, det var storslået!

En tredje, 15 år tidligere, stjernestund var ikke et interview, men en helsides artikel i Information om digteren Svend Johansen i anledning af udgivelsen af hans *Samlede digte*. Han var død to år før, så artiklen var en slags opsummering, kan man nærmest sige, af Svend Johansens liv og virke. Dengang – i 2001 – befandt vi os i en ikke særlig Svend Johansen-oplyst tid (det gør vi heller ikke i dag), så det var et lyspunkt at se en hel side i avisen, der med sproget som et opvakt instrument formidlede viden om en *helt* for mig (og for flere andre).

Som disse eksempler viser, er Oliver Stillings vågen, opmærksom over for det nye i litteraturen, det mindre kendte, men spændende og nødvendige i litteraturen eller i kulturen i bredere forstand, og han er samfundsmæssigt bevidst. Og med god smag! Det er i dybden interessante personer, han præsenterer, og problemstillinger, som indirekte artikuleres gennem mødet med dem. De svage får lov til at fremstå som stærke, hallo, og de stærke, ja, de er jo stærke, som digtere og som kærester, og hvad de ellers er.

Dette er bare ét hjørne af Oliver Stillings virke. Jeg skal ikke her gennemgå alt, hvad han har beskæftiget sig med og været engageret i. Det er meget! Og det er ikke bare inden for rammer, der i forvejen er givet. Inden for, om jeg så må sige, fastlagte formater. Oliver Stilling har det til fælles med Dan Turèll, at han har et udviklet behov for at udforske nye muligheder, opfinde nye legepladser for tanken og ånden. Dan Turèll var at finde alle vegne i den allerede etablerede medieverden, og han var gerne med, hvor nye tidsskrifter eller undergrundsforlag opstod.

Ja, han udnyttede nye teknikker, da han med sine første hæfter gik fra duplikering via stencils til offsettryk, der muliggjorde collager og en opfattelse af teksten som *skrift*, ligesom han fastholdt

håndskriftens skønhed og nærvær med sine håndskrevne digte (med sort Parker-fyldepen). Han skrev ugentlige klummer, som han opsamlede i bogform, han arbejdede i serier, lavede radio om i Danmark knap kendte amerikanske legender. Manuskripterne samlede han ligeledes op i bøger med den karakteristiske fællestitel "Medie-Montager". Der var en mening med det.

Oliver Stilling drives af en tilsvarende lyst til at kombinere og udvide udfoldelsesmulighederne, selv at finde nye formater og så finde poesien i de nye formater. Senest, naturligvis, med Føljeton, udsprunget af tidens teknologi. Nu kan enhver på sit sted, i et givent øjeblik, på en bænk, i et tog, derhjemme, ude, hvor som helst, læse sidste nyt på sin mobiltelefon, ikke i et referat af et medie, men i et medie, der er designet til netop det. Jeg ved ikke, hvad Dan Turèll ville sige til det. Han ville muligvis slet ikke kunne forstå, at det ikke var science fiction, men den skære nutid.

Hvad jeg har forsøgt i det foregående med eksempler og mere generelt er at vise Oliver Stillings usædvanlige kunnen, som er sproglig, medmenneskelig, empatisk, egentlig rørende; men hov-hov, han er supercool, tag ikke fejl, han forener disse modsætninger, det er det, der gør manden, en hel mand, man kan forholde sig til og med god grund beundre. Her tror jeg, jeg slutter. Mere kunne siges, men dette må være nok. Vi skal også være kortfattede, præcise og skarpe! Derfor: Til lykke til Oliver Stilling med Dan Turèll Medaljen 2019.